

การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์สังกัดกรมสามัญศึกษาในทัศนะ
ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 9

นางฉำร สุภคคณัฒ กุณหำทอง

ศูนย์วิทยำทร่ำพยำกร
007498

จุฬำลงกรณ์มหำวิทยำลัย

วิทยำนิพนธน์เป็นส่วนหน่งของการศึกษำทำนหลักสุทรปรัชญำครุศำสกรมหมำงคิต

ภำควิชำบริหารกำรศึกษำ

บงคิตวิทยำลัย จุฬำลงกรณ์มหำวิทยำลัย

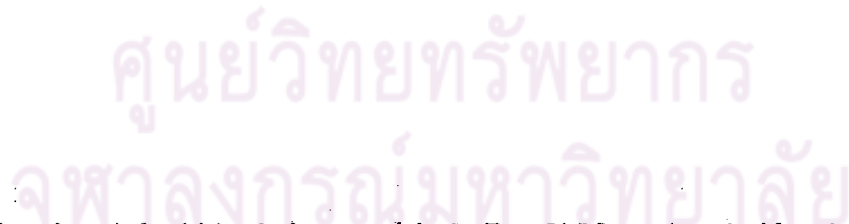
พ.ศ. 2525

ISBN 974 - 561 - 057 - 7

17493584

THE EDUCATIONAL SUPERVISION PERFORMANCE OF SUPERVISORS
IN THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION AS PERCEIVED BY
ADMINISTRATORS, TEACHERS AND SUPERVISORS IN EDUCATION
REGION NINE.

Miss Supalaksane Koohathong.

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1982

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คศึกษานิเทศก์ สังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 จำนวน 24 คน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ้ายวิชาการ จำนวน 112 คน และครูผู้สอน จำนวน 432 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 โดยสุ่มแบบแบ่งเป็นพวก (Stratified Random Sampling) รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 568 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจ (Check list) มาตรการส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended) แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 568 ฉบับ ได้รับคืนที่สมบูรณ์ จำนวน 489 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.09 จากศึกษานิเทศก์ 23 ฉบับ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ้ายวิชาการ 97 ฉบับ และจากครูผู้สอน 369 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และ S-Method ของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ในด้าน นิเทศการสอนในโรงเรียน ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านบริหารงานทางวิชาการ ด้านศึกษา ทดลอง วิจัยและเขียนบทความทางวิชาการและด้านบริการทางการศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อยู่ในระคน้อยทุกด้าน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ที่เป็นปัญหามากคือ ระยะเวลาที่ศึกษานิเทศก์พบกับครูเพื่อให้การนิเทศน้อยเกินไป จำนวนของศึกษานิเทศก์ต่อจำนวนครูและโรงเรียนไม่ได้สัดส่วนกัน เอกสารหลักสูตรและเครื่องมือเครื่องใช้ในการนิเทศมีไม่เพียงพอ ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาเอกสารที่ศึกษานิเทศก์ผลิตขึ้น ชาคแคลนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ชาคการวางแผนงานนิเทศการศึกษาร่วมกัน และชาคการติดตามผลการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title The Educational Supervision Performance of
Supervisors in the Department of General Education
as Perceived by Administrators, Teachers and
Supervisors in Education Region Nine.

Name Miss Supalaksane Koothathong

Thesis Advisor Assistant Professor Noppongs Buryajitradulya

Department Educational Administration

Academic Year 1981

ABSTRACT

Purpose :

The purposes of this research are as follows :

1. To study the opinions of administrators, teachers and supervisors concerning educational supervision performances of supervisors in the Department of General Education in Education Region Nine.
2. To compare the opinions of administrators, teachers and supervisors concerning educational supervision performances of supervisors in the Department of General Education in Education Region Nine.
3. To study the problems concerning educational supervision performances of supervisors in the Department of General Education in Education Region Nine.

Hypothesis :

The opinions of administrators, teachers and supervisors concerning educational supervision performances of supervisors in the Department of General Education in Education Region Nine do not differ significantly.

Methodology :

The sample of this research was drawn from the population which consists of 24 supervisors in the Department of General Education in Education Region Nine, 112 administrators and assistant administrators in academic affairs, and 432 teachers from the secondary schools under the same Education Region Nine, by using the stratified random sampling technique. The total number of people in the sample used was 568.

The instruments used in this research included a check-list, a rating scale, and an open-ended questionnaire. A total of 568 questionnaires were mailed out; 518, or 86.09 percent, were completed and returned. Of these, 23 questionnaires were from supervisors, 97 questionnaires from administrators and assistant administrators in academic affairs and 369 questionnaires from teachers.

The data were analysed by using percentages, arithmetic means, standard deviation, and tests of significance at the .05 level by one-way analysis of variance and by Scheffe's S-Method.

Findings :

1. In the opinion of administrators, teachers and supervisors, the functions of supervisors including educational supervision in school, curriculum development, academic administrators, carrying on educational research and academic articles writing and educational services were all found to be performed at the low level.

2. The opinions of administrators, teachers and supervisors concerning educational supervision performances of supervisors for all functions were significantly different at the .05 level. Therefore, the hypothesis is rejected.

3. The important problems and obstacles concerning educational supervision performances of supervisors included ; (1) the time of visiting for educational supervision was not sufficient ; (2) an imbalance between number of supervisors and numbers of teacher in the secondary school ; (3) curriculum documents and educational supervision instruments are limited ; and (4) the teachers failed to study supervisors' documents. In addition, there is a lack of budget for producing instructional media, and a lack of co-operative planning for educational supervision and follow-up of the results, with regard to the educational supervision performances of supervisors.

กติกกรรมการประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ก็ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความแนะนำ ช่วยเหลือเป็นอย่างดี รองศาสตราจารย์ ยุกิน พิพิธกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังัด อุทรานันท์ และ อาจารย์ประกาศ แสงเพชร ได้กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันทิเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญฉวี เฌรยอด และ อาจารย์ ดร.ศิริเอก ศรีสุโข ได้ให้คำแนะนำในการทำโครงการวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสถิติต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ในการทดลองแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคณะศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนพนมสารคาม "พนมออกุฉวิทยา" และโรงเรียนไผ่แก้ววิทยา จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือในการออกแบบสอบถามจากผู้บริหาร คณะครู และคณะศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2,350 บาท

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านที่กล่าวนามข้างต้น ซึ่งมีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

อนึ่ง หากความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีอยู่ ผู้วิจัยขอกราบมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่ บิคา มารดา ครู-อาจารย์ ผู้ให้กำเนิดและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่คนมาจนถึงปัจจุบัน

ศุภลักษณ์ คุณาทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิจกรรมประกาศ	ท
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	11
สมมุติฐานของการวิจัย	12
ขอบเขตของการวิจัย	12
ข้อจำกัดของการวิจัย	12
ประโยชน์ของการวิจัย	13
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	13
วิธีดำเนินการวิจัย	14
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	17
ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา	21
ความมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษา	24
หลักการนิเทศการศึกษา	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	36
กระบวนการนิเทศการศึกษา	44
เทคนิคการนิเทศการศึกษา	46
โครงการนิเทศการศึกษา	54
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	72
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	72
สมมุติฐานของการวิจัย	72
กลุ่มตัวอย่างประชากร	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การสร้างแบบสอบถาม	75
การทดลองแบบสอบถาม	77
การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
สถิติที่ใช้	80
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
สถานภาพของผุ้ตอบแบบสอบถาม	86
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์	92
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศ การศึกษาของศึกษานิเทศก์	127

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	142
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	142
สมมุติฐานของการวิจัย	142
วิธีดำเนินการวิจัย	142
สรุปผลการวิจัย	144
อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	151
ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	16๓
บรรณานุกรม	164
ภาคผนวก	174
ประวัติผู้เขียน	219

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ประชากร 79
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและกลุ่มตัวอย่าง 86
3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง 87
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิและกลุ่มตัวอย่าง 88
5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุและกลุ่มตัวอย่าง 89
6	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน และกลุ่มตัวอย่าง 90
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในด้านนิเทศการสอนในโรงเรียน 92
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ในด้านพัฒนาหลักสูตร 99
9	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ในด้านนิเทศการบริหารงานวิชาการ 103
10	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ในด้านศึกษา ทดลอง วิจัย และ เขียนบทความทางวิชาการ 108
11	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ในด้านการบริการทางวิชาการ ... 113

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในค่านิเทศการสอนในโรงเรียน	117
13	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในค่านิเทศการสอนในโรงเรียน	118
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ในค่านิเทศพัฒนาหลักสูตร	119
15	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ในค่านิเทศพัฒนาหลักสูตร	120
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ ในค่านิเทศการบริหารงานวิชาการ	121
17	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในค่านิเทศการบริหารงานวิชาการ	122
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในค่านิเทศ ทดลองวิจัยและเขียนบทความทางวิชาการ	123
19	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ในค่านิเทศ ทดลอง วิจัย และเขียนบทความทางวิชาการ	124

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในด้านบริการทางการศึกษา	125
21	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ในด้านบริการทางการศึกษา	126
22	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา	127
23	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา	133
24	คะแนนและความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จำแนกเป็นรายชื่อ ..	198
25	คะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา จำแนกเป็นรายบุคคล	199
26	คะแนนและความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์	202
27	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาจำแนกตามระดับความคิดเห็นและกลุ่มตัวอย่างเป็นรายชื่อ	204

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
28	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ในเขตการศึกษาจำแนกตามระดับความคิดเห็นและกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายข้อ	212
29	จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มผู้บริหารและครูสอนจำแนกตามโรงเรียน	215
30	จำนวนประชากรทั้งหมดและจำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	218

 ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย